

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU KOLĒĢIJA

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU PADOME
Elizabetes iela 63 – 1, Rīga, LV-1050, Latvija
tālr. 67358487, e-pasts: padome@advokatura.lv, www.advokatura.lv

LĒMUMS Rīgā

09.06.2026.

Nr.185
Protokols Nr.10

Par Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas zvērinātu advokātu Iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas „Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana un starptautisko un nacionālo sankciju ievērošana” grozījumu apstiprināšanu

Lai nodrošinātu riskos balstītas pieejas īstenošanu un mazinātu administratīvo slogu, kas uzlikts advokātiem, veicot izpēti izteikti zema riska gadījumos vai vairāk nekā to prasa normatīvie akti vai labākā prakse, kā arī nodrošinātu, ka advokāti, kas sniedz juridisko palīdzību kriminālprocesa subjektiem lietās par Latvijas sabiedriskajai iekārtai naidīgām darbībām, netiktu izmantoti starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju pārkāpšanai,

Latvijas Zvērinātu advokātu padome

nolemj:

1. Apstiprināt šādus Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas zvērinātu advokātu Iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana un starptautisko un nacionālo sankciju ievērošana” (turpmāk – **IKS Instrukcija**) grozījumus:

1.1. Izslēgt 3.4.1.3.apakšpunktu;

1.2. Papildināt 4.2.apakšpunktā aiz vārdiem “(Likuma 3.p. 1.d. 4.pkt.)” ar šādu palīgteikumu:

“, kā arī gadījumā, ja Advokāts sniedz juridisko palīdzību klientam nodokļu tiesību jomā darījumu plānošanā, izņemot vispārīgu konsultāciju par nodokļu normatīvo aktu prasībām. Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu (Instrukcijas II–V nodaļa) nodokļu tiesību jomā neattiecas uz Advokātu, ja juridiskā palīdzība klientam saistīta ar pirmstiesas vai tiesas procesu Instrukcijas 4.5.apakšpunkta izpratnē”;

1.3. Izteikt 5.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“5.1. Advokāts pirms katras juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas klientam piemītošajam riskam piemērotos avotos (piemēram, Finanšu izlūkošanas dienesta vietne, OFAC tīmekļa vietne vai citi resursi, kas nodrošina sankciju sarakstu pārbaudi) pārbauda, vai klients, klientu kontrolējoši subjekti vai klienta patiesais labuma guvējs ir iekļauti Starptautisko vai Nacionālo sankciju sarakstos.

Ekrānšāviņi no vietnēm un cita dokumentācija ar sankciju pārbaudes rezultātiem ir jā saglabā Advokāta lietvedībā.”

1.4. Izteikt 5.2.apakšpunktu šādā redakcijā:

“5.2. Veicot Instrukcijas 5.1. punktā paredzēto sankciju pārbaudi attiecībā uz klientu, klientu kontrolējošiem subjektiem un klienta patieso labuma guvēju, Advokāts piemēro uz risku novērtējumu balstītu pieeju. Pamatojoties uz dokumentētiem riska novērtējuma rezultātiem, Advokāts ir tiesīgs sankciju pārbaudes procesa dokumentēšanai izmantot atbilstošu dokumentēšanas līdzekli, tai skaitā:

5.2.1. aizpildīt Pielikuma Nr. 1 veidlapu, ja uz konkrēto juridiskās palīdzības gadījumu attiecas Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu;

5.2.2. aizpildīt Pielikuma Nr. 3 veidlapu, ja uz konkrēto juridiskās palīdzības gadījumu Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu neattiecas; vai

5.2.3. citādi dokumentēt sankciju pārbaudes procesu un rezultātu atbilstoši veidam un kārtībai, kāda ir paredzēta Advokāta izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā.

Pielikumu Nr. 1 vai Nr. 3 aizpildīšana nav obligāta katrā gadījumā, un dokumentēšanas veidu Advokāts izvēlas samērīgi ar konstatēto risku, nodrošinot, ka sankciju pārbaude ir veikta pienācīgi un tās rezultāti ir pārbaudāmi.”;

1.5. Izteikt 5.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“5.3. Attiecībā uz esošajiem klientiem Advokāts nodrošina klienta patiesā labuma guvēja un klientu kontrolējošo subjektu ķēdes noskaidrošanu un aktualizēšanu klienta kārtējās izpētes ietvaros, kā arī jebkurā gadījumā, ja Advokātam kļūst zināmi apstākļi vai informācija, kas var ietekmēt klienta riska novērtējumu vai iepriekš iegūto datu pareizību.”;

1.6. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 5.4.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

“5.4.¹ Advokāts pirms tādas juridiskās palīdzības uzņemšanās, kad klients, kas tiek turēts aizdomās par noziegumiem, kam konkrētajos apstākļos ir noziedzīgi nodarījumi pret cilvēci, mieru, valsti vai noziegumiem, kas ir saistīti ar terorismu, vai ar klientu saistīta persona par juridisko palīdzību vēlas norēķināties skaidrā naudā vai virtuālajā valūtā, pārliecinās, to pietiekami dokumentējot, vai līdzekļu izcelsme nav saistīta ar sankciju subjektu vai terorismu. Negūstot pietiekamu pārlicību par šādas saiknes neesamību, Advokāts izmanto bezskaidras naudas norēķinu, saņemot līdzekļus savā bankas kontā Eiropas Savienībās finanšu iestādē.”;

1.7. Izslēgt 5.5.2.apakšpunktā vārdus “sankciju pārbaudi”;

1.8. Aizstāt 5.6.² apakšpunktā vārdus un skaitļus “5.n panta 2., 5. un 6.punkts” ar vārdiem un skaitļiem “5.n panta 1.punkta a) un b) apakšpunkts, 5. un 6.punkts”;

1.9. Aizstāt 5.6.³ apakšpunktā vārdus un skaitļus “1.jc panta 2., 7. un 8.punkts” ar vārdiem un skaitļiem “1.jc panta 1., 2., 7. un 8.punkts”;

1.10. Izslēgt 5.7.apakšpunktā vārdus “Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts, piemēram,”;

1.11. Izteikt 5.12.apakšpunktu šādā redakcijā:

“Ja attiecībā uz Sankciju subjektu Nacionālajās sankcijās vai Starptautiskajās sankcijās noteikti finanšu ierobežojumi, zvērinātam advokātam atbilstoši tā kompetencei ir pienākums nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma:

1) iesaldēt visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas tieši vai netieši, pilnībā vai daļēji ir sankciju subjekta, tostarp trešo personu, kuras rīkojas to vārdā vai to vadībā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, ja Advokāts pārvalda attiecīgos līdzekļus vai saimnieciskos resursus;

2) tieši vai netieši nedarīt pieejamus sankciju subjektam (arī OFAC sankciju gadījumā), tostarp trešām personām, kuras rīkojas to vārdā vai to vadībā, vai to labā, līdzekļus un saimnieciskos resursus, ja Advokāts pārvalda attiecīgos līdzekļus vai saimnieciskos resursus (Sankciju likuma 5.panta 1. un 2.punkts).”;

1.12. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 6.2.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

“6.2.¹ Izņēmuma gadījumos, pamatojoties uz riska novērtējumu, kas nenorāda uz augstu risku, Advokāts ir tiesīgs uzsākt juridiskās palīdzības sniegšanu un pabeigt klienta izpēti, tiklīdz tas ir iespējams pēc juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas klientam, bet noteikti pirms juridiskās palīdzības pabeigšanas visos būtiskajos aspektos (piemēram, veic sankciju pārbaudi pirms uzsāk juridiskās palīdzības sniegšanu un vispārīgi gūst priekšstatu par klienta iespējamo riska līmeni, bet visus izpētei nepieciešamos dokumentus iegūst un izpētes slēdzienu taisa jau pēc tam, kad uzsākta (bet vēl nav pabeigta) juridiskās palīdzības sniegšana). Klienta izpēte ir pabeidzama ne vēlāk par klienta darījuma noslēgšanu. Ja klienta izpētes gaitā Advokāts konstatē nepieņemamu NILL/TF/PF risku, Advokāts nekavējoties izbeidz juridiskās palīdzības sniegšanu saskaņā ar vienošanos, kur šādas tiesības ir paredzētas, vai likumā vai Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodeksā noteiktajos gadījumos.”;

1.13. Izteikt 6.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

“6.4. Advokāts dokumentē klienta izpētes ietvaros veiktās darbības un rezultātus. Klienta izpētei var izmantot Pielikumā Nr.1 un Pielikumā Nr.2 ietvertu veidlapu vai arī izmantot citu dokumentēšanas veidu, ko paredz Advokāta iekšējās kontroles sistēma. Pielikumā Nr.1 noteikto veidlapu vai līdzvērtīgu dokumentu nodod aizpildīšanai klientam (pieļaujot iespēju, ka daļu informācijas aizpilda Advokāts, izņemot informāciju, kas varētu identificēt riska faktoros – informāciju, kuru var zināt tikai klients) atbilstoši sākotnēji identificētam riskam (piemēram, informācija ir iegūta citā veidā, minēto veidlapu vai līdzvērtīgu dokumenta aizpildīšana nav obligāta).”;

1.14. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 6.6.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

“6.6.¹ Ja Instrukcijas 6.6. punktā minētā informācija pilnā apjomā Advokātam objektīvi nav vai nevar būt zināma juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas brīdī klientam, Advokāts ir tiesīgs šo informāciju iegūt, precizēt un dokumentēt juridiskās palīdzības sniegšanas laikā, tiklīdz tā kļūst pieejama vai objektīvi noskaidrojama (piemēram, klients to sniedz tikai vēlākā juridiskās palīdzības sniegšanas stadijā, jo iepriekš tā nav zināma), taču pirms juridiskās palīdzības pabeigšanas visos būtiskajos aspektos. Ja pēc juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas Advokāts iegūst jaunu informāciju, kas ietekmē Klienta darījuma mērķi, paredzamo būtību, darījumā iesaistītās personas, ģeogrāfisko elementu vai klienta riska profilu, Advokāts aktualizē klienta izpēti un riska novērtējumu, kā arī veic atbilstošus papildu pasākumus saskaņā ar Instrukciju.”;

1.15. Izteikt 7.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“7.1. Klienta identifikācijas procesā Advokāts iegūst un dokumentē informāciju, kas nepieciešama klienta izpētei saskaņā ar Instrukciju un piemērojamo risku novērtējumu. Šīs informācijas apkopošanai un dokumentēšanai Advokāts, ņemot vērā konkrētā klienta un juridiskās palīdzības risku, kā arī Advokāta izstrādāto iekšējās kontroles sistēmu, var izmantot Pielikuma Nr.1 veidlapu vai citus dokumentēšanas līdzekļus, kas nodrošina iegūtās informācijas pārskatāmību un ticamību. Ja informācija tiek iegūta no klienta, Advokāts nodrošina, ka klients apstiprina sniegtās informācijas pareizību, tostarp rakstiskā formā, ja tas ir samērīgi un nepieciešami atbilstoši konstatētajam riskam.”;

1.16. Papildināt 7.4.3.apakšpunktu ar jaunu teikumu šādā redakcijā:

“Minētais neattiecas uz gadījumu, kad klientu identificē, izmantojot drošu elektronisko parakstu un personu apliecinoša dokumenta kopiju neiegūst.”

1.17. Izteikt 8.2.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“8.2. Advokāts noskaidro klienta patieso labuma guvēju saskaņā ar Likuma prasībām (Likuma 18. panta otrā un trešā daļa) iegūstot par to vismaz šādu informāciju (Likuma 18.p. 2.d.):”;

1.18. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 8.2.² apakšpunktu šādā redakcijā:

“8.2.² Noskaidrojot klienta patieso labuma guvēju un ar to saistīto īpašumtiesību vai kontroles struktūru, Advokāts ievēro uz risku novērtējumu balstītu pieeju un dokumentē iegūto informāciju atbilstoši klientam un sniegtajai juridiskajai palīdzībai piemītošajam riskam. Ja, pamatojoties uz veiktu riska novērtējumu, klients, tā īpašnieku vai kontroles struktūra, kā arī Klienta darījuma būtība nerada paaugstinātu NILL/TF/PF risku, Advokātam nav pienākuma dokumentēt katru īpašumtiesību vai kontroles ķēdes posmu, ciktāl Advokāts var gūt pietiekamu pārliecību par klienta patieso labuma guvēju, izmantojot uzticamus, publiski pieejamus vai citus samērīgus informācijas avotus. Ja Advokāts konstatē augstu NILL/TF/PF risku saistībā ar klientu, Klienta darījumu vai sniegto juridisko palīdzību, Advokāts veic padziļinātu klienta īpašumtiesību un kontroles struktūras izpēti, dokumentējot ķēdi tādā apjomā un detalizācijas pakāpē, kas nepieciešama pilnvērtīgai risku izpratnei un pārvaldībai.”;

1.19. Papildināt 8.4.apakšpunktu pēc vārda “Instrukcijas” ar cipariem un vārdu:

“8.2. un”;

1.20. Izteikt 8.5.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“8.5. Pamatojoties uz Instrukcijas 8.4.punktā minēto klienta patiesā labuma guvēja īpašumtiesību ticamības pārbaudi, Advokāts atbilstoši savā iekšējās kontroles sistēmā minētajai kārtībai, vai izmantojot Instrukcijas Pielikumu Nr.2, dokumentē vienu no sekojošajiem secinājumiem:”;

1.21. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 8.7.apakšpunktu šādā redakcijā:

“8.7. Ja klienta izpētes vai Klienta darījuma ietvaros Advokāts konstatē nebūtiskas, tehniskas vai acīmredzami neapzinātas neprecizitātes attiecībā uz informāciju par klienta patieso labuma guvēju vai ar to saistīto struktūru (piemēram, personai mainīts uzvārds, patiesais labuma guvējs ir miris, bet mantinieks datus vēl nav atjaunojis, nesen notikušas izmaiņas īpašumtiesību struktūrā uzņēmumu grupas līmenī, bet tās vēl nav atspoguļotas reģistrā) un nav konstatējamas aizdomas par NILL/TF/PF vai Starptautisko, vai Nacionālo sankciju pārkāpšanu, Advokāts ir tiesīgs vērst klienta uzmanību uz konstatētajām neprecizitātēm un aicināt tās precizēt vai aktualizēt. Šāda pieeja piemērojama gadījumos, kad

nepilnības vai neatbilstības neliecina par apzināti nepatiesas informācijas sniegšanu, vai izvairīšanos no patiesas informācijas sniegšanas, un nerada aizdomas par NILL/TF/PF vai Starptautisko, vai Nacionālo sankciju pārkāpšanu. Ja Advokātam rodas aizdomas, ka informācija par patieso labuma guvēju ir sniegta apzināti nepatiesa, vai ja konstatētas neatbilstības netiek novērstas saprātīgā termiņā, Advokāts rīkojas saskaņā ar normatīvo aktu un šīs Instrukcijas prasībām.”;

1.22. Aizstāt 9.3.apakšpunktā vārdus “*Instrukcijas 8.3.apakšpunktā*” ar vārdiem “*Likuma 18.panta trešajā daļā*”;

1.23. Izteikt 9.4.1.apakšpunktu šādā redakcijā, izslēdzot 9.4.1.1. un 9.4.1.2.apakšpunktu:

“9.4.1. uzsākot un praktiski veicot Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanu vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanu klientam, kas nav personīgi piedalījies identifikācijas procedūrā, un/vai ja klienta identifikācija veikta, neizmantojot tehnoloģiskos risinājumus, kas minēti Ministru kabineta 2018.gada 3.jūlija noteikumos Nr.392 “Kārtība, kādā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjekts veic klienta neklātienas identifikāciju”. Šādā gadījumā padziļināto izpēti veicot tikai tādā apjomā, lai kontekstā ar sniedzamās juridiskās palīdzības saturu izslēgtu anonimitātes risku – klients nav persona, par kuru tas uzdodas (piemēram, pilnvaro advokātu veikt noteiktas darbības, pilnvaru nosūtot pa pastu un nekad nesatiekot advokātu, kas radītu augstu risku, vai tikai vēlas saņemt vispārīgu konsultāciju par Latvijas normatīvo aktu prasībām, kas rada zemu risku);”;

1.24. 9.6.apakšpunktā:

- aiz vārdiem “*Uzsākot Pastāvīgas juridiskās palīdzības*” izslēgt vārdu “*sniegšanu*”;
- aiz vārdiem “*Atsevišķas juridiskās palīdzības*” papildināt ar vārdu “*sniegšanu*”;
- izslēgt saiti “<https://advokatura.lv/lv/nilltpfnl-sl-jautajumi/finansu-izlukosanas-dienesta-un-citu-instituciju-informacija/>”;

1.25. 9.8.1.apakšpunktā:

- izslēgt vārdu “*pirms*”;
- aizstāt vārdu “*uzsākšanas*” ar vārdiem “*uzsākšanai vai turpināšanai*”;

1.26. Papildināt 9.9.apakšpunktu ar šādu palīgteikumu:

“, piemēram, vai par juridisko palīdzību nenorēķināsies trešā persona vai darījuma noteikumi neliecina par korupcijas risku (īpaši labvēlīgi vai citādi netipiski noteikumi).”;

1.27. Izteikt 10.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“10.1. Advokāts veic NILL/TF/PF riska novērtējumu atbilstoši šīs Instrukcijas nodaļai, izmantojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju. Riska novērtējuma dokumentēšanai Advokāts, ņemot vērā konstatēto risku un Advokāta izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā paredzēto kārtību, var aizpildīt Pielikuma Nr.2 veidlapu vai nodrošināt riska novērtējuma dokumentēšanu citā formā, kas ļauj pārskatāmi identificēt risku līmeni un tā pamatojumu.”;

1.28. Izteikt 10.3.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“10.3. Novērtējot NILL/TF/PF risku, Advokāts ņem vērā riskus kopsakarā, izvērtējot to savstarpējo ietekmi un samērīgumu, jo īpaši ņemot vērā sniegtās juridiskās palīdzības

raksturu un ar to saistīto NILL/TF/PF ievainojamību¹. Risku novērtēšanā Advokāts ņem vērā Likuma 11.¹ panta otro daļu, kā arī:”;

1.29. Izteikt 10.3.5. apakšpunktu šādā redakcijā:

“10.3.5. Ar klienta izmantoto pakalpojumu un produktu saistīto risku (piemēram, izmantotās juridiskās palīdzības raksturu un tās ievainojamība NILL/TF/PF jomā);”;

1.30. Izteikt 10.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

“10.4. Riska novērtēšanu Advokāts veic atbilstoši iegūtajai informācijai no publiski pieejama, uzticama un neatkarīga avota, kas var tikt iekļauts Instrukcijas Pielikuma Nr.1 veidlapā, vai arī var tikt dokumentēts citādā veidā atbilstoši Advokāta iekšējās kontroles sistēmā noteiktajai kārtībai.”;

1.31. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 10.6.apakšpunktu šādā redakcijā:

“10.6. Advokāts var piemērot vienkāršoto klienta izpēti Likuma 26.pantā noteiktajos gadījumos, tas ir, identificēt klientu un saskaņā ar Likuma 11.¹ pantu pārliecināties, ka klients nav sankciju subjekts un nepastāv acīmredzamas aizdomīga darījuma pazīmes. Saskaņā ar minētā panta septīto daļu, ievērojot šajā punktā noteikto, papildus advokāts vienkāršoto izpēti var veikt gadījumos, kad:

10.6.1. advokāts sniedz vienas reizes konsultāciju klientam (viens e-pasts vai īss slēdziens rakstveidā, saruna ar klientu), kas ir Latvijas pilsonis un neietver dokumentu sagatavošanu (līgumi, statūti u.tml.).

10.6.2. Klientam sniedzamā juridiskā palīdzība saistībā ar darījumu neietver iespēju pārvest līdzekļus (aktīvus) un ir saistīta ar vispārīgu konsultāciju;

10.6.3. Klients ir Latvijas pilsonis, kas nav sankciju subjekts un vēlas saņemt juridisko palīdzību par darījumu, kas notiek Latvijā starp Latvijas rezidentiem un darījums finansēts, izmantojot kontus Latvijas kredītiestādēs, klients nav politiski nozīmīga persona, un juridiskā palīdzība neietver juridisko personu vai juridisko veidojumu dibināšanu vai klienta līdzekļu pārvaldīšanu.”;

1.32. Papildināt IKS instrukciju ar jaunu 11.2., 11.3. un 11.4. apakšpunktu šādā redakcijā:

“11.2. Advokāts var nepiemērot Instrukcijas 11.1.apakšpunktā minēto pieeju un izmantot paša izstrādātu pieeju, ja tā atbilst visiem šādiem noteikumiem:

11.2.1. Advokāts klientu NILL/TF/PF riska novērtējuma ietvaros iedala vismaz trijos riska līmeņos – zems, vidējs un augsts risks.

11.2.2. Advokāts nosaka riska līmeņa noteikšanas kritērijus, to savstarpējo ietekmi un piemērošanas kārtību savā izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā, ņemot vērā sniegtās juridiskās palīdzības raksturu, klienta profilu, Klienta darījuma būtību, kā arī Instrukcijā norādītos un citus objektīvi konstatējamus risku paaugstinošus un risku pazeminošus faktoros.

¹ NILL/TF/PF ievainojamība šajā kontekstā ir iespējamība, ka juridiskās palīdzības sniedzējs, sniedzot konkrēto juridisko palīdzību, var tikt iesaistīts NILL/TF/PF. Piemēram,

- Advokāta klients ir zema riska un saprotamu līdzekļu izcelsmi un vēlas iegādātas nekustamo īpašumu no pārdevēja, kas īpašumu izkrāpis vai iegādājies vēsturiski par nelegāliem līdzekļiem un uz to norāda acīmredzami riska faktori. Tādēļ klienta izpēte ir jāvērtē kontekstā ar potenciālā darījuma risku, kas var ne tikai kaitēt klienta interesēm, bet arī advokāts var tikt iesaistīts darījumā, kas veicinātu NILL/TF/PF.
- Advokātam klients ir augsta riska – uzņēmums, kas darbojas azartspēļu jomā un ir ar negatīvu informāciju, ka bieži tiek sodīts par NILL /TF/PF pārkāpumiem, tomēr klients vēlas palīdzību ar preču zīmes uzturēšanu vai valdes locekļu skaita samazināšanai, grozot statūtus, – pakalpojums, kam ir maza iespēja, ka ar to varētu legalizēt noziedzīgus līdzekļus. Līdz ar to uzņēmuma augstais risks nav kritisks zema riska pakalpojumam.

11.2.3. Advokāts izmanto skaitlisko riska novērtēšanas sistēmu, lai kopsakarā izvērtētu Instrukcijas 10.3.1. – 10.3.6.apakšpunktā minētos faktoros, risku paaugstinošus un pazeminošus faktoros, tostarp, paredzot katram no tiem svaru kopējā riska novērtējuma rezultātā, izmantojot pieeju, ka viens riska veids tiek izvērtēts kopsakarā ar citu.

11.3. Advokāts var paredzēt to, kāds risks uzskatāms par nepieļaujamu neatkarīgi no pamatotām aizdomām par NILL/TF/PF – Advokāta iekšējās kontroles sistēmā noteikta riska faktoru kombinācija, pie kuras Advokāts nesniedz juridisko palīdzību (piemēram, klients ir no augsta riska trešās valsts ar plaši pieejamu negatīvo informāciju publiskajos avotos, tā mazākuma akcionārs ir sankciju subjekts, un vēlas iegādāties luksusa nekustamo īpašumu Latvijā, turklāt šo darījumu finansēs no uzrādītāja akciju pārdošanas darījuma beznodokļu valstī), jo uzskata, ka šādu risku ar viņam pieejamiem resursiem nav iespējams efektīvi pārvaldīt.

11.4. Riska kategoriju pārskata, aktualizējot informāciju par klientu, veicot kārtējo klienta izpēti, darījumu uzraudzību vai saņemot informāciju, kas iepriekš nebija zināma.”;

1.33. Izteikt IKS Instrukcijas 12.1.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“12.1. Piemērojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju, Advokāts riska novērtējumā ņem vērā faktoros, kas objektīvi var paaugstināt iespēju, ka klients veic vai var veikt NILL/TF/PF. Šie faktori tiek izvērtēti kopsakarā ar citiem klienta, darījuma, pakalpojuma, ģeogrāfiskajiem un citiem apstākļiem, un to izmantošana riska novērtējumā, tostarp dokumentēšanas apjoms, tiek noteikta atbilstoši Advokāta izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā paredzētajai kārtībai, nepieciešamības gadījumā izmantojot Pielikuma Nr. 2 veidlapu. Cita starpā par risku paaugstinošiem faktoriem uzskatāmi Likuma 11.¹ panta trešajā daļā norādītie faktori un vismaz šādi faktori.”;

1.34. Izslēgt 12.1.4.apakšpunktu;

1.35. Izslēgt 12.1.5.apakšpunktā vārdus “, kas finanšu iestādē uz sava vārda ir atvēris vai atver kontu finanšu darījumu veikšanai savu klientu vārdā”;

1.36. Izslēgt 12.1.6.apakšpunktu;

1.37. Izteikt 12.1.10.apakšpunktu šādā redakcijā:

“12.1.10. klienta saimnieciskajai darbībai raksturīgs būtisks skaidras naudas īpatsvars, kas tādējādi rada paaugstinātu NILL/TF/PF risku;”;

1.38. Izslēgt 12.1.11. un 12.1.12.apakšpunktu;

1.39. Izteikt 12.1.14.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

“12.1.14.4. kurā pastāv augsts korupcijas risks, Advokātam iekšējās kontroles sistēmā definējot rādītāju, kā to nosaka (piemēram, pēc Transparency International reitinga);”;

1.40. Izteikt 12.1.14.5.apakšpunktu šādā redakcijā:

“12.1.14.5. kurā ir augsts tādu noziedzīgu nodarījumu līmenis, kuru rezultātā var tikt veikta NILL/TF/PF (piemēram, izmantojot organizētās noziedzības reitingu vai Bāzeles valstu reitingu);”;

1.41. Izteikt 12.1.14.6.apakšpunktu šādā redakcijā:

“12.1.14.6. pret kuru noteiktas Starptautiskās, Nacionālās vai atsevišķas Eiropas Savienības vai OFAC sankcijas;”;

1.42. Izteikt 12.1.15.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“12.1.15. klients nodarbojas ar kādu no sekojošiem komercdarbības veidiem un šiem veidiem konkrētās juridiskās palīdzības kontekstā ir ietekme uz līdzekļu izcelsmi, ko izmantos darījumā:”;

1.43. Izteikt 13.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“13.1. Izvērtējot NILL/TF/PF risku, Advokāts riska novērtējumā ņem vērā arī faktoros, kas objektīvi var samazināt riska līmeni, ņemot vērā klienta profilu, sniegtās juridiskās palīdzības raksturu, darījuma būtību un citus būtiskus apstākļus. Risku pazeminošie faktori tiek izvērtēti kopsakarā ar riska paaugstinošiem faktoriem, un to ietekmi uz galīgo riska līmeni, kā arī dokumentēšanas apjomu, Advokāts nosaka atbilstoši savā izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā paredzētajai kārtībai, nepieciešamības gadījumā izmantojot Pielikuma Nr. 2 veidlapu.”;

1.44. Izteikt 13.2.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“13.2. Cita starpā par NILL/TF/PF risku pazeminošiem faktoriem uzskatāmi Likuma 11.¹ panta ceturtajā daļā norādītie faktori vai citi objektīvi identificējami apstākļi, kā arī zemāk norādītie faktori:”;

1.45. Izslēgt 13.2.5.apakšpunktu;

1.46. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 13.2.9., 13.2.10. un 13.2.11.apakšpunktu šādā redakcijā:

“13.2.9. Klients ir uzņēmums ar caurspīdīgu un pārbaudāmu saimniecisko darbību un tam ir laba reputācija;

13.2.10. Klientam sniedzamā juridiskā palīdzība neietver iespēju pārvest līdzekļus (aktīvus) un ir saistīta ar vispārīgu konsultāciju;

13.2.11. Klients ir Latvijas pilsonis, kas nav sankciju subjekts un vēlas saņemt juridisko palīdzību par darījumu, kas notiek Latvijā starp Latvijas rezidentiem un darījums tiek finansēts, izmantojot kontu Latvijas kredītiestādē, klients nav politiski nozīmīga persona, un juridiskā palīdzība neietver juridisko personu vai juridisko veidojumu dibināšanu vai klienta līdzekļu pārvaldīšanu.”;

1.47. Izslēgt 14.1.1.apakšpunktā vārdus *“ne retāk kā reizi 18 (astoņpadsmit) mēnešos”;*

1.48. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 14.1.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“14.1.3. saprātīgus pasākumus, kuru mērķis ir izvērtēt, vai klienta sniegtā informācija, darījumu norise un ar tiem saistītie apstākļi kopumā atbilst sākotnējās klienta izpētes un riska novērtējuma secinājumiem. Konstatējot būtiskas neatbilstības vai izmaiņas, Advokāts aktualizē klienta izpēti un riska novērtējumu atbilstoši Instrukcijai.”;

1.49. Izteikt 14.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“14.3. Advokāts juridiskās palīdzības sniegšanas laikā nodrošina klienta un tā patiesā labuma guvēja izpētes informācijas aktualizēšanu un atkārtotu izvērtēšanu atbilstoši klientam piemītošajam NILL/TF/PF riskam. Atkārtotas klienta izpētes un informācijas aktualizēšanas biežumu Advokāts nosaka savā izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā, ievērojot, ka:

14.3.1. augsta riska klientiem atkārtota klienta izpēte veicama ne retāk kā reizi 18 mēnešos;

14.3.2. vidēja un zema riska klientiem atkārtotas klienta izpētes termiņš tiek noteikts, balstoties uz risku novērtējumu, taču nepārsniedzot piecus gadus.

Neatkarīgi no noteiktajiem termiņiem Advokāts veic klienta izpētes aktualizēšanu jebkurā gadījumā, ja juridiskās palīdzības sniegšanas laikā iegūtā informācija vai darījumu norise vairs neatbilst sākotnējās klienta izpētes secinājumiem vai parādās jauni riska faktori.”;

1.50. Papildināt IKS Instrukcijas 15.2.5.apakšpunktu ar šādu palīgteikumu:

“, ja Advokāts klienta izpētes procesā izmantoja minētos Instrukcijas pielikumus;”;

1.51. Papildināt 16.1.apakšpunktu ar otro daļu šādā redakcijā:

“Aizdomīga darījuma kvalifikāciju Advokāts veic patstāvīgi, izvērtējot konkrētā klienta, Klienta darījuma un sniegtās juridiskās palīdzības apstākļus, vadoties no šīs Instrukcijas, kā arī no Finanšu izlūkošanas dienesta un Valsts ieņēmumu dienesta publicētajām vadlīnijām, tipoloģijām un riska indikācijām, ciktāl tās ir piemērojamas advokāta profesionālajai darbībai.”;

1.52. Izteikt 16.2.apakšpunkta ievada daļu šādā redakcijā:

“16.2. Izvērtējot, vai Klienta darījums ir atzīstams par aizdomīgu darījumu, Advokāts cita starpā var ņemt vērā šādas pazīmes, kas advokāta praksē var norādīt uz paaugstinātu NILL/TF/PF risku un darījuma aizdomīgu raksturu:”;

1.53. Izteikt 16.2.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.1. Slēpts vai neskaidrs patiesais labuma guvējs – sarežģītas, nepamatoti fragmentētas īpašumtiesību vai kontroles struktūras, nominālo personu izmantošana vai biežas patiesā labuma guvēja izmaiņas bez loģiska saimnieciska vai juridiska pamatojuma;”;

1.54. Izteikt 16.2.2.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.2. Klienta izvairīšanās no informācijas sniegšanas – nepilnīgas, pretrunīgas vai acīmredzami nepatiesas informācijas sniegšana Advokātam vai citām trešajām personām, vilcināšanās ar dokumentu iesniegšanu vai atteikšanās sniegt izpētei būtisku informāciju;”;

1.55. Izteikt 16.2.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.3. Darījuma neatbilstība klienta profilam – darījumi vai struktūras, kas nav samērīgas ar klienta darbības jomu, pieredzi, finanšu iespējām vai deklarēto saimniecisko vai personisko darbību;”;

1.56. Izteikt 16.2.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.4. Trešo personu iesaiste bez saprotama pamatojuma – maksājumi, instrukcijas vai faktiskā lēmumu pieņemšana no personām, kurām nav skaidras tiesiskas vai ekonomiskas saistības ar darījumu;”;

1.57. Izteikt 16.2.5.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.5. Neskaidra vai neizsekojama līdzekļu izcelsme – līdzekļi, kuru izcelsme nav samērīga ar klienta deklarēto mantisko stāvokli vai nav strukturēti izskaidrojami;”;

1.58. Izteikt 16.2.6.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.6. Skaidras naudas vai netipisku norēķinu izmantošana – skaidras naudas, kriptoaktīvu vai citu netipisku maksājumu veidu izmantošana situācijās, kur tas nav ekonomiski pamatoti vai raksturīgi;”;

1.59. Izteikt 16.2.7.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.7. Ekonomiski vai juridiski nepamatots darījums – darījumi ar cenām vai nosacījumiem, kas būtiski neatbilst tirgus praksei, vai darījumi bez saprotama juridiska, ekonomiska vai komerciāla pamatojuma vai būtības;”;

1.60. Izteikt 16.2.8.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.8. Neparasta steiga vai spiediens uz Advokātu – centieni paātrināt juridiskās palīdzības sniegšanu vai ierobežot darījuma un klienta izpētes iespējas, radot spiedienu pieņemt lēmumus bez pienācīgas informācijas;”;

1.61. Izteikt 16.2.9.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.9. Advokāta pakalpojumu izmantošana kā instruments – mēģinājumi izmantot Advokāta kontu, autoritāti vai procesuālās darbības līdzekļu pārvietošanai, slēpšanai, fiktīvu prasījumu vai parādu radīšanai un piedziņai;”;

1.62. Izteikt 16.2.10.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.10. Biežas un nepamatotas strukturālas izmaiņas – regulāra īpašnieku, valdes, darījuma pušu vai jurisdikciju maiņa bez skaidra biznesa vai juridiska pamatojuma;”;

1.63. Izteikt 16.2.11.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.11. Neadekvāta atlīdzība vai uzvedība saistībā ar atlīdzību – acīmredzami nesamērīgs honorārs, neparasta klienta attieksme pret izmaksām vai mēģinājumi ietekmēt Advokāta neatkarību;”;

1.64. Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 16.2.12., 16.2.13., 16.2.14., 16.2.15., 16.2.16. 16.2.17., 16.2.18., 16.2.19. un 16.2.20.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.2.12. Faktiskā lēmumu pieņēmēja slēpšana – klients rīkojas pēc trešo personu norādījumiem vai nespēj skaidri identificēt personas, kas pieņem galīgos lēmumus;

16.2.13. Pārmērīgi sarežģīta darījuma struktūra – vairāku starpnieku, juridisko instrumentu vai jurisdikciju iesaiste bez redzamas biznesa nepieciešamības;

16.2.14. Klients bez reālas saimnieciskās klātbūtnes – nav darbinieku, biroja, reālas darbības pazīmju, bet tiek veikti būtiski darījumi;

16.2.15. Neizskaidrojamas izmaiņas maksājumu struktūrā – pēkšņas izmaiņas maksātājā, maksājuma kontā vai norēķinu mehānismā bez loģiska un ekonomiska pamatojuma;

16.2.16. Bieža konsultantu vai advokātu maiņa – iepriekšējās sadarbības izbeigtas bez skaidra iemesla vai norādēm par atteikšanos sniegt pakalpojumu;

16.2.17. Darījuma pretējās puses radītie riski – aizdomas par darījuma partnera reputāciju, struktūru vai motivāciju, kas var liecināt par NILL/TF/PF risku;

16.2.18. Aktīvu vai uzņēmumu atkārtota ātra aprīte – vairākkārtēja aktīvu/mantas pārdošana īsā laika posmā ar straujām vērtības izmaiņām bez skaidra un racionāla ekonomiska pamatojuma;

16.2.19. Strauji, nepamatoti darījumi – uzņēmumu vai kapitāldaļu/akciju iegādes vai citi strukturāli apjomīgi un ekonomiski sarežģīti darījumi bez darījuma izpētes (due-diligence) posma vai saprotamas komerciālās loģikas;

16.2.20. *Juridiskās palīdzības pieprasīšana normatīvā regulējuma apiešanai – konsultācijas vai atzinumi, kuru mērķis ir formāli ievērot tiesību normas, bet faktiski apiet sankciju prasības.*”;

1.65. Izteikt 16.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“16.3. Instrukcija nenosaka izsmeļošu aizdomīgu darījumu sarakstu, un neviena atsevišķa Instrukcijas 16.2.1.-16.2.20.apakšpunktos norādītā pazīme pati par sevi automātiski nenozīmē, ka darījums ir aizdomīgs. Aizdomīga darījuma esamību Advokāts nosaka, kopumā izvērtējot visus konkrētā gadījuma apstākļus, balstoties uz profesionālu klienta, Klienta darījuma un NILL/TF/PF risku novērtējumu.”;

1.66. Izteikt 17.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“17.1. Advokāts nesniedz juridisko palīdzību, ja tas saistībā ar darījumu konstatē nepieņemamu risku vai risku, kuru nevar pietiekami pārvaldīt (nevar pabeigt klienta izpēti).”;

1.67 Papildināt IKS Instrukciju ar jaunu 17.1.¹ un 17.1.² apakšpunktu šādā redakcijā:

“17.1.¹ Ja advokāts konstatē aizdomīgu darījumu vai darbību, vai sankciju pārkāpšanu vai apiešanu, viņš ziņo saskaņā Instrukcijas 18.nodaļu.

17.1.² Ja advokātam ir pienākums veikt darījumu vai kādu darbību (piemēram, veikt maksājumu saskaņā ar līgumu), bet darījums ir saistīts vai ir pamatotas aizdomas, ka tas ir saistīts ar NILL/TF/PF, vai ir pamatotas aizdomas, ka līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai ir saistīti ar NILL/TF/PF vai šo noziedzīgo nodarījumu mēģinājumu, Advokāts pieņem lēmumu par atturēšanos no darījuma veikšanas, par to ziņojot Finanšu izlūkošanas dienestam.”;

1.68. Aizstāt 17.3.apakšpunktā vārdu “Ja” ar vārdiem “Izņēmuma gadījumos, ja”;

1.69. Izteikt 18.punktu (virsrakstu) šādā redakcijā:

“18. Ziņošana Finanšu izlūkošanas dienestam neatkarīgi no atturēšanās no darījuma”;

1.70. Izteikt 18.7.apakšpunktu šādā redakcijā:

“18.7. Advokātam ir pienākums (Sankciju likuma 17.pants un Likuma 31.⁴ pants) nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darb dienā ziņot Finanšu izlūkošanas dienestam par Starptautisko vai Nacionālo sankciju pārkāpšanu vai tās mēģinājumu, tostarp par iesaldētiem līdzekļiem un mēģinājumu apiet finanšu ierobežojumu izpildi vai šādu ierobežojumu faktisko apiešanu.”;

1.71. Izteikt 21.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

“21.1. Atbildīgā persona veic visus nepieciešamos pasākumus un darbības, lai nodrošinātu pilnīgu Instrukcijas prasību ievērošanu. Advokātu birojā Atbildīgās personas iecelšana neatbrīvo pārējos biroja Advokātus no pienākuma identificēt aizdomīgus darījumus un veikt citas darbības, ko nosaka Advokātu biroja iekšējās kontroles sistēma.”;

1.72. Izteikt 22.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“22.3. Advokāti ne retāk kā reizi 36 mēnešos novērtē un dokumentē Atbildīgās personas darbību NILL/TF/PF un sankciju novēršanas jomā (Likuma 8. panta 2.d., 10.panta 2¹.d. un 10.¹ pants). Veicot atkārtotu novērtējumu, var paredzēt tikai noteikta veida informācijas aktualizēšanu, neveicot pilnu atkārtotu novērtēšanu, un dokumentējot šādas rīcības pamatojumu.”;

1.73. Izteikt 22.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

“22.4. Advokāti iekšējās kontroles sistēmā nosaka novērtēšanas kritērijus un novērtējuma dokumentēšanas kārtību. Advokāti ne retāk kā reizi 36 mēnešos veic un dokumentē Atbildīgas personas un citu atbildīgo personu (ja tādas ir ieceltas) novērtējumu, kas apliecina viņu atbilstību Likuma prasībām (Likuma 8. panta 2.d., 10.panta 2¹.d. un 10.¹ pants).”

2. Aizstāt Instrukcijas Pielikumos Nr. 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 3.1. un 3.2. vārdus “Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts” ar vārdu “OFAC”.

3. Šajā lēmumā noteiktie IKS Instrukcijas grozījumi stājas spēkā dienā, kad tie tiek publicēti Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas mājas lapā www.advokatura.lv.

4. Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas mājas lapā www.advokatura.lv vienlaicīgi ar šo lēmumu tiek publicēta pilna IKS Instrukcijas teksta jaunā redakcija.

5. Advokātiem un zvērinātu advokātu birojiem ar šo lēmumu apstiprinātie IKS Instrukcijas grozījumi savās iekšējās kontroles sistēmās jāievieš ne vēlāk kā līdz 2026.gada 1.novembrim.

Latvijas Zvērinātu advokātu
padomes priekšsēdētājs

Saulvedis Vārpiņš

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.